

Tablica - Kościół Farny Św. Idziego

Wpisany przez Administrator
piątek, 27 września 2019 13:51 - Poprawiony piątek, 27 września 2019 14:07

W miejscu obecnego parku przy ul. Poznańskiej w Kłodawie, od końca XI w. do 1818 r. stał kościół farny św. Idziego oraz kompleks klasztorny kanoników regularnych laterańskich. W dniu dzisiejszym, 27 września 2019 roku, w miejscu lokalizacji kościoła, stanęła tablica pamiątkowa informująca mieszkańców o historii tej budowli. Dziękujemy Panu Bartłomiejowi Grzance za pomoc i zebranie informacji historycznych na temat kościoła.

Oto informacje przedstawione na tablicy:

„Kościół św. Idziego w Kłodawie ufundowany został według kronikarzy przez księcia Władysława Hermana, jako jeden z siedmiu kościołów wotywnych w podzięcie za narodziny synów Zbigniewa i Bolesława. Data wybudowania kościoła pozostaje jak dotąd nieustalona.

W 1429 r. proboszcz kłodawski Paweł Włodkowiec z Brudzenia (znany prawnik i dyplomata) wystosował do króla prośbę o nadanie kościoła zakonowi kanoników regularnych laterańskich. Nadanie królewskie zaaprobował arcybiskup Wojciech Jastrzębiec, zamieniając probostwo kłodawskie na kolegiatę zakonną. Nie zachowały się żadne wizerunki kłodawskiej kolegiaty. Opis sporządzony na podstawie dokumentów z początku XIX w., zamieścił w swej monografii Kłodawy Michał Rawita-Witanowski:

„Dźwignięta w stylu romańskim, z cegły palonej, oprócz sygnaturki nie posiadała innej wieży;

Tablica - Kościół Farny Św. Idziego

Wpisany przez Administrator

piątek, 27 września 2019 13:51 - Poprawiony piątek, 27 września 2019 14:07

nieopodal prezbiterium stojąca dzwonnica musiała zastępować takową. Dach spadzisty kryła dachówka gdańska, pod nim część tylko kapłańska sklepiona była, reszta kościoła miała belkowanie modrzewiowe. Była to niewielka bazylika o trzech nawach i wydłużonym prezbiterium zakończonym półokrągłą absydą”.

Do kościoła prowadziły trzy wejścia: frontowe, boczne oraz umieszczone za ołtarzem. Oświetlenie zapewniało dziewięć okien – po cztery mniejsze po bokach, jedno większe nad ołtarzem. Do prezbiterium przylegała zakrystia. Wnętrze zdobiło osiem ołtarzy, w największym widniał wizerunek św. Idziego. Kompleks klasztorny składał się z budynku mieszkalnego, szkoły i szpitala – przytułku.

Kanonicy prowadzili szkołę parafialną, znaną w całym kraju. Wykładali w niej znani uczeni, m.in. Grzegorz Wigilancjusz z Sambora – wychowawca i nauczyciel Stanisława Kostki. Jeden z absolwentów, Marcin Kłodawita, został profesorem Akademii Krakowskiej, a nawet kaznodzieją króla Zygmunta Augusta. Istotny wkład w funkcjonowanie kłodawskiej szkoły, jak i całego klasztoru włożył Sędziwój z Czechła (1410–1476). Teolog, dyplomata, przyjaciel Jana Długosza. Uczestniczył w soborze w Bazylei w 1441 r., wykładał we Francji. W 1458 r. z nieznanych przyczyn zrezygnował z wszystkich pełnionych funkcji i osiadł w klasztorze kłodawskim, gdzie stał na czele kapituły do śmierci w 1476 r.

W czasie „potopu” szwedzkiego kościół został spalony, zniszczono kościelne księgi i zrabowano bibliotekę. Od końca XVIII w. kościół popadał w ruinę, do czego przyczyniła się zamiana świątyni na magazyn decyzją rządu Prus. W 1809 r. prymas Polski arcybiskup Ignacy Raczyński przekształca kolegiatę kanoników na kościół parafialny. Bardzo zły stan budynku doprowadził ostatecznie do jego rozebrania. Polecenie rozbiórki wydał 29 sierpnia 1818 r. namiestnik Królestwa Polskiego generał Józef Zajączek. Pozyskana cegła posłużyła do budowy ratusza miejskiego oraz domów mieszczańskich”